

VÄIKELAEVAD
Omaniku käsiraamat

Small craft
Owner's manual
(ISO 10240:2019)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN ISO 10240:2020 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles veebruaris 2020;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2020. aasta oktoobrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud ja standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus.

Standardi on tõlkinud Interlex OÜ, eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud Kalju Saar (Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Mereakadeemia).

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN ISO 10240:2020 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 22.01.2020.

Date of Availability of the European Standard EN ISO 10240:2020 is 22.01.2020.

See standard on Euroopa standardi EN ISO 10240:2020 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN ISO 10240:2020. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 47.080

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

Small craft – Owner`s manual (ISO 10240:2019)

Petits navires - Manuel du propriétaire
(ISO 10240:2019)

Kleine Wasserfahrzeuge - Eignerhandbuch
(ISO 10240:2019)

This European Standard was approved by CEN on 12 December 2019.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA.....	4
EESSÕNA.....	5
1 KÄSITLUSALA.....	7
2 NORMIVIITED.....	7
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	8
4 ÜLDNÕUDED.....	8
4.1 Nõutav teave.....	8
4.2 Formaat.....	8
4.3 Ühikud ja määratlused.....	9
4.4 Joonised.....	9
5 OMANIKU KÄSIRAAMATU SISU.....	9
5.1 Üldist.....	9
5.2 Juhendi tutvustus.....	9
5.3 Üldteave ja laeva andmed.....	10
5.4 Maksimaalne isikute arv.....	12
5.5 Koormus.....	12
5.6 Teave mootori kohta.....	13
5.7 Üleujutuse ohu ja püstuvusega seotud teave.....	13
5.7.1 Üldist.....	13
5.7.2 Avaused laevakeres.....	13
5.7.3 Pilsipumbad ja väljapumpamine.....	13
5.7.4 Püstuvus ja ujuvus.....	14
5.7.5 Kaadumisest välja tulemine.....	14
5.7.6 Ümberminekuriskiga elamiskõlblikud mitmekerelised väikelaevad.....	14
5.7.7 Maandamine.....	14
5.8 Tulekahju või plahvatusega seotud teave.....	14
5.8.1 Üldist.....	14
5.8.2 Käiturid, generaatorid jne.....	14
5.8.3 Gaasisüsteem.....	15
5.8.4 Muud kütust põletavad süsteemid.....	15
5.8.5 Tulekahju vältimise ja kustutamise seadmed.....	15
5.8.6 Evakuatsiooniteed tulekahju korral.....	15
5.9 Elektrisüsteemid — Tulekahju, plahvatuse või elektrilöökide oht.....	15
5.10 Käitamise omadused.....	16
5.10.1 Mootorlaev.....	16
5.10.2 Mootori käivitamine.....	16
5.10.3 Avariiroolimine.....	16
5.11 Nõuetekohane kasutamine — Muud soovitusel ja teave.....	16
5.11.1 Vettekukkumise vältimise ja esmaabi vahendid.....	16
5.11.2 Päästeparve hoiustamine.....	17
5.11.3 Mehhanismi liikuvate osade oht.....	17
5.11.4 Ventilatsioon sisepõlemisseadme kasutamisel.....	17
5.11.5 Lahtise varustuse kinnitamine.....	17
5.11.6 Keskkonna austamine.....	17
5.11.7 Kogumispakide kasutamine.....	17
5.11.8 Ankurdus, sildumine ja pukseerimine.....	18
5.11.9 Järelvedamine (kui on asjakohane).....	18
5.12 Purjelaeva peelestik ja taglas.....	18

6	MUU TEAVE.....	18
	Lisa A (teatmelisa) Omaniku käsiraamatu üldine sissejuhatus	19
	Lisa B (teatmelisa) Loetelu rahvusvahelistest standarditest, mis nõuavad teabe- ja ohutusmärgiste lisamist omaniku käsiraamatusse	20
	Lisa ZA (teatmelisa) Selle Euroopa standardi ja EL-i direktiivi 2013/53/EL oluliste nõuete vahelised seosed, mida on eesmärk katta.....	22
	Kirjandus.....	23

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi (EN ISO 10240:2020) on koostanud tehniline komitee ISO/TC 188 „Small craft“ koostöös tehnilise komiteega CEN/SS T01 „Shipbuilding and maritime structures“, mille sekretariaati haldab CCMC.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2020. a juuliks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2020. a juuliks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab standardit EN ISO 10240:2004.

Standard on koostatud mandaadi alusel, mille on Euroopa Standardimiskomiteele (CEN) andnud Euroopa Komisjon ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon, ja see toetab EL-i direktiivi(de) olulisi nõudeid.

Teave EL-i direktiivi kohta on esitatud teatmelisas ZA, mis on selle dokumendi lahutamatu osa.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

Jõustumisteade

CEN on standardi ISO 10240:2019 teksti muutmata kujul üle võtnud standardina EN ISO 10240:2020.

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmes-organisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised ja riiklikud organisatsioonid ning vabaühendused. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud äriiline käibenimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutuse ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustöketep lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html.

Dokumendi on koostanud tehniline komitee ISO/TC 188 „Small craft“.

See kolmas väljaanne tühistab ja asendab teist väljaannet (ISO 10240:2004), mis on tehniliselt läbi vaadatud. See hõlmab ka standardimuudatust ISO 10240:2004/Amd 1:2015.

Peamised muudatused võrreldes eelmise väljaandega on järgmised:

- sissejuhatus on eemaldatud;
- käsitusala on ümber sõnastatud;
- normiviited on ajakohastatud;
- eelmine määratlus 3.1 (ohu- ja ohutusmärgiste aste) on ümber sõnastatud jaotises 5.2;
- jaotis 4.2 on muudetud selliselt, et see kajastaks väikelaeva direktiiviga 2013/53/EL ette nähtud saastekvoote;
- jaotis 5.1 on muudetud selliselt, et see kajastaks väikelaeva direktiivi 2013/53/EL oluliste nõuete laiemat käsitusala;
- jaotis 5.2 on muudetud selliselt, et see hõlmaks ohuastmeid ja kajastaks lisa A;
- laeva konstruktsioonikategooriad on ajakohastatud;
- ehitusplaadile kantud maksimaalne koormus on täpsustatud jaotises 5.3;
- lisatud on korrashoiu ja hoolduse viited;
- lisatud on täispuhutuna püstuvuse standardi viide;
- keel jaotises 5.7.5 on muudetud;
- maanduse seisukohalt oluline teave on lisatud jaotisesse 5.7.7;

- ventilatsiooni osa on lisatud jaotisesse 5.8.2;
- viide standardile ISO 16315:2016 on lisatud peatükki 5.9;
- viited standarditele ISO 11592-1:2016 ja ISO 11592-2:2019 on lisatud jaotisesse 5.10;
- teave purjelaeva peelestiku ja taglase kohta on lisatud jaotisesse 5.12;
- lisas A esitatud keel on täiustatud;
- lisas B esitatud viited on ajakohastatud.

Igasugune tagasiside või küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav veebilehelt www.iso.org/members.html.

1 KÄSITLUSALA

Selles dokumendis täpsustatakse väikelaevade omaniku käsiraamatusse lisatavad nõuded ja teave, et omanik/käitaja saaks laeva ohutult kasutada.

2 NORMIVIITED

Allpool nimetatud dokumentidele on tekstis viidatud selliselt, et nende sisu kujutab endast kas osaliselt või tervenisti selle dokumendi nõudeid. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

ISO 6185-1:2001. Inflatable boats — Part 1: Boats with a maximum motor power rating of 4,5 kW

ISO 6185-2:2001. Inflatable boats — Part 2: Boats with a maximum motor power rating of 4,5 kW to 15 kW inclusive

ISO 6185-3:2014. Inflatable boats — Part 3: Boats with a hull length less than 8 m with a motor rating of 15 kW and greater

ISO 6185-4:2011. Inflatable boats — Part 4: Boats with a hull length of between 8 m and 24 m with a motor power rating of 15 kW and greater

ISO 8099-1:2018. Small craft — Waste systems — Part 1: Waste water retention

ISO 8666:2016. Small craft — Principal data

ISO 8999:2001. Reciprocating internal combustion engines — Graphical symbols

ISO 9094:2015. Small craft — Fire protection

ISO 10133:2012. Small craft — Electrical systems — Extra-low-voltage d.c. installations

ISO 10239:2014. Small craft — Liquefied petroleum gas (LPG) systems

ISO 11105:1997. Small craft — Ventilation of petrol engine and/or petrol tank compartments

ISO 11192:2005. Small craft — Graphical symbols

ISO 11547:1994. Small craft — Start-in-gear protection

ISO 11592-1:2016. Small craft less than 8 m length of hull — Determination of maximum propulsion power rating using manoeuvring speed

ISO 11592-2:2019. Small craft 8 m to less than 24m length of hull — Determination of maximum propulsion power rating using manoeuvring speed

ISO 12217-1:2015. Small craft — Stability and buoyancy assessment and categorization — Part 1: Non-sailing boats of hull length greater than or equal to 6 m

ISO 12217-2:2015. Small craft — Stability and buoyancy assessment and categorization — Part 2: Sailing boats of hull length greater than or equal to 6 m

ISO 12217-3:2015. Small craft — Stability and buoyancy assessment and categorization — Part 3: Boats of hull length less than 6 m

ISO 13297:2014. Small craft — Electrical systems — Alternating current installations

ISO 14946:—¹. Small craft — Maximum load capacity

ISO 15083:2003. Small craft — Bilge-pumping systems

ISO 15084:2003. Small craft — Anchoring, mooring and towing — Strong points

ISO 15085:2003/Amd 2:2017. Small craft — Man-overboard prevention and recovery

ISO 16315:2016. Small craft — Electric Propulsion System

ISO 80000-1:2009. Quantities and units — Part 1: General

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <http://www.iso.org/obp/>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <http://www.electropedia.org/>.

3.1

laev (*craft*)

väikelaev (*small craft*)

lõbusõidulaev ja muu sarnast seadmestikku kasutatav veesõiduk, mille kerepikkus (L_H) on kuni 24 m

MÄRKUS Laevakere pikkus (L_H) on määratletud standardis ISO 8666:2016.

4 ÜLDNÕUDED

4.1 Nõutav teave

Omaniku käsiraamat peab andma teavet, mis on vajalik laeva ning selle seadmete ja süsteemide ohutuks kasutamiseks. See pöörab erilist tähelepanu seadistamisele, hooldamisele, korrapärasele kasutamisele, riskide ennetamisele ja riskijuhtimisele, võttes nõuetekohaselt arvesse keskkonda.

Omaniku käsiraamat võib sisaldada kontrollnimekirja meetmetest, mida tuleb võtta enne laeva käitamist.

4.2 Formaad

Omaniku käsiraamat peab olema koostatud keeles, mis on ette nähtud kasutusotstarbega riigis aktsepteeritav või nõutav. See võib olla mitmekeelne. Juhul kui käsiraamat on ette nähtud üksnes elektrooniliselt, peab tootjatel olema kehtestatud kord, mis võimaldab omaniku käsiraamatut trükkida.

Omaniku üldkäsiraamatut, st käsiraamatut, mida võib kasutada rohkem kui ühe mudeli või laevatüübi puhul, võib kasutada tingimusel, et seda muudetakse vajaduse korral selle dokumendi nõuete kohaselt iga laevatüübi kohta. Seda võib teha täienduste abil.

¹ Ettevalmistamisel. Etapp avaldamise ajal: ISO/FDIS 14946:2019.